

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. №

София,2023 г.

Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от

Асен Василев – министър на финансите

Относно: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане в Министерския съвет проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки.

Със законопроекта се предлагат четири групи промени, които са свързани с:

- прецизиране на разпоредби за постигане на съответствие с изискванията на европейското законодателство;
- изпълнение на ангажименти по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ);
- мерки по подготовката за членство на Република България в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР);
- прецизиране на действащата нормативна уредба за преодоляване на констатираните проблеми в практиката на възложителите.

С промените от първата група се цели постигане на по-точно съответствие с изискванията на Директива 2014/24/ЕС и Директива 2014/25/ЕС. От особена важност сред тях са предложенията за отмяна на две от изключенията от приложното поле на действащия Закон за обществените поръчки (ЗОП), които не са предвидени в директивите (чл. 14, ал. 8 и ал. 9). Първото се отнася до договори на НЗОК, а второто се

прилага за поръчки на АПИ. Изключването на посочените договори от обхвата на ЗОП следва да е допустимо само в рамките на хипотезите, предвидени в европейското законодателство, в случай че са изпълнени съответните условия.

Прецизира се разпоредбата на чл. 15, ал. 1, т. 5 относно изключението за поръчки, възлагани от секторни възложители на свързано предприятие. В съответствие с Директива 2014/25/ЕС се уточнява едно от условията за прилагането, доколкото в действащата редакция обхватът на изключението е разширен. Средният общ оборот на предприятието за последните три години, реализиран от поръчки в полза на съответния възложител трябва да е най-малко 80 на сто от всички предоставяни от него услуги, а не само спрямо идентичните и сходни услуги.

За постигане на по-пълно съответствие с Директива 2014/24/ЕС са предложени промени в чл. 72, свързани с възможността да се изисква обосновка при необичайно благоприятни предложения за цени и/или разходи, когато има само две или по-малко предложения. При подадени две предложения ще се взема предвид средната стойност на всички като база, въз основа на която ще се преценява дали някое от тях е по-благоприятно с повече от 20 на сто. Изрично е предвидена възможност да се изисква обосновка и при подадена само една оферта. В този случай базата за преценка е прогнозната стойност, а в специфични случаи, при които сравняването с прогнозната стойност не е приложимо, напр. поръчки при които се оферират единични цени, размер на отстъпка, надценка и др., е предвидена възможност възложителят предварително да определи друг метод за сравнение.

Втората група промени са свързани с изпълнение на ангажиментите в областта на обществените поръчки, заложи в НПВУ. Част от тях са насочени към намаляване на неконкурентното възлагане при използване на процедури на договаряне без обявление и на поръчките, възложени въз основа само на една оферта.

Едно от предложенията за постигане на посочените цели е въвеждане в чл. 44 на задължение за възложителя при поръчки на стойност по чл. 20, ал. 1 и 2 да провежда пазарни консултации по проекта на документацията за процедурата чрез платформата по чл. 39а. Целта е да се гарантира, че параметрите на поръчката са в съответствие с предлагането на пазара, заинтересовани лица са имали възможност да се запознаят предварително с нея и липсата на интерес от участие в процедурата, не се дължи на необосновани ограничителни условия, поставени от възложителя.

Друга мярка, в изпълнение на НПВУ е предложеното прецизиране на дефиницията на „изключителни обстоятелства“ в § 2, т. 17 от Допълнителните разпоредби, свързана с прилагане на едно от основанията за провеждане на процедурата договаряне без обявление. С новата редакция се стеснява значително обхватът на понятието, като се очаква това да доведе до допълнително ограничаване на случаите, в които се използва тази процедура.

Във връзка с препоръка на ЕК, по изпълнението на НПВУ за координиране на практиките на контролните органи, е предложена промяна в чл. 246. Тя предвижда създаване на консултативен съвет към министъра на финансите като помощен орган при осъществяване на контролната дейност в областта на обществените поръчки. В състава

му ще се включват всички органи и звена на негово подчинение, които са с контролни и методически правомощия в системата на обществените поръчки – представители на Министерството на финансите, Агенцията по обществени поръчки, Агенцията за държавна финансова инспекция, Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ и др. Предвидена е възможност в заседанията на консултативния съвет да се канят за участие в обсъжданията и други органи с контролни правомощия в областта на обществените поръчки, които са извън системата на министерството и не са на пряко подчинение на този министър.

Предложени са промени в административнонаказателните разпоредби. Изменението се отнася до двукратно завишаване размера на санкциите за нарушения на ЗОП, с което се удовлетворява изискването на мярката по НПВУ за установяване на ефективни и възпиращи санкции при нарушения на правилата за възлагане на обществени поръчки.

Третата група промени са свързани с подготовката за членство на България в ОИСР и привеждане на националното законодателство в съответствие с Препоръка на Съвета за подобряване на изпълнението на политиката по околна среда при обществените поръчки /OECD/LEGAL/0311/. Предлага се въвеждане на задължение за публичните възложители да поставят екологични изисквания при възлагане на поръчки за доставки и услуги с прагови стойности по чл. 20, ал. 1 и 2 от ЗОП. За избягване на противоречива практика, в допълнителните разпоредби е предложена дефиниция на понятието „екологични изисквания“. Предвижда се обхватът на конкретните продукти и услуги, както и минималните екологични изисквания спрямо тях да бъдат уредени в наредба на министъра на околната среда и водите.

Последната група промени цели прецизиране на действащата нормативна уредба с оглед преодоляване на констатирани проблеми в практиката на възложителите.

С редакцията на чл. 7, ал. 1 се цели ясно определяне кръга на лицата, на които правомощията могат да бъдат делегирани, така че да се очертаят границите на прехвърляне на отговорността за разходване на обществени средства.

С цел преодоляване на неправилна практика на възложителите и защита на основни принципи на закона в чл. 79 и чл. 164 е предложена забрана в случаите на провеждане на процедура на договаряне без обявление да сключват договор на цена по-висока от финансовия ресурс, за който в предходната открита или ограничена процедура са посочили, че не може да бъде надхвърлен.

Предвиденото изменение в чл. 112, ал. 1, т. 4 цели да разграничи ясно две хипотези. Едната се отнася до случаите, когато за извършване на дейност, предмет на договора, в специалното законодателство са поставени изисквания, свързани с разрешителни, лицензионни или регистрационни режими, които са задължителни. Втората обхваща случаите, в които възложителят е поставил изискване, което не е задължително по специалното законодателство, но е важно за изпълнението на конкретната поръчка.

С предложената промяна в чл. 117а се цели преодоляване на противоречиво тълкуване относно приложимостта на разпоредбата по отношение индексирание цените

на договорите, когато за съответния предмет няма одобрена методика. Същевременно разпоредбата е прецизирана с оглед отстраняване на противоречие, относно прилагането на одобрена методика в хипотезата на чл. 116, ал. 1, т. 1.

Друга промяна, свързана с практиката, е предложената нова редакция в чл. 154а, ал. 2, с която се уеднаквяват сроковете за публикуване на информация, свързана с оповестяване на резултатите от проведена обществена поръчка. Изменението е с цел улеснение на възложителите и намаляване на предпоставките за допускане на нарушения и налагане на санкции.

Във връзка с промените са предвидени и необходимите заключителни разпоредби, свързани с отлагане действието на някои от нормите, както и с приемането на съответните подзаконови актове.

С приемането на законопроекта се цели осигуряване на съответствие на закона с приложимото европейско законодателство в областта, поради което той се придружава от справка за съответствие с Директива 2014/24/ЕС и Директива 2014/25/ЕС.

Законопроектът не подлежи на нотификацията съгласно Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ, L 241/1 от 17 септември 2015 г.).

За приемането на законопроекта не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания по бюджета на Министерството на финансите и на Агенцията по обществени поръчки за 2023 и следващите бюджетни години, както и не е необходимо увеличение на общата численост за системата на МФ.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което към него е приложена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

В съответствие с изискванията на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация законопроектът е съгласуван с останалите министри, с дирекция „Правна“, дирекция „Координация на политики и концесии“ и дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“ в администрацията на Министерския съвет, с Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество по чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и с други държавни органи, чиято дейност е свързана или се засяга от законопроекта. Получените становища с приети предложения са отразени в него, а мотивите за отхвърлянето на останалите бележки са посочени в приложената таблица - справка. В съответствие с чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на акт се придружава от справка за съответствието с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека, изготвена от Министерството на правосъдието.

По законопроекта са проведени обществени консултации съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове (ЗНА), като законопроектът, заедно с мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на администрацията на Министерския съвет са публикувани на Портала за обществени консултации, както и на интернет страниците на Министерството на финансите и на Агенцията по обществени поръчки. На основание чл. 26, ал. 4, изречение второ от ЗНА срокът за обществени консултации е определен на 14 дни, поради необходимостта от спешно разглеждане и одобряване на предложените промени. Част от тях въвеждат мерки, които отразяват ангажименти по НПВУ с фиксирани срокове и препоръки на ЕК по тяхното изпълнение, обвързано с периодичното им отчитане. Забавата при въвеждането и/или изпълнението им ще окаже негативно влияние върху усвояване на средствата от европейските фондове. Промените, които се отнасят до правилно транспониране на приложимите европейски директиви, следва да се приемат спешно. Те целят отстраняване на съществени несъответствия с европейското законодателство и всяко забавяне ще доведе до образуване на процедура за нарушения срещу Република България от страна на ЕК и налагането на финансова санкция. Доколкото нейният размер е в пряка зависимост от продължителността на нарушението, своевременното разглеждане и одобряване на законопроекта ще предотврати негативните последици за страната.

В съответствие с чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове справка за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения в резултат на проведените обществени консултации е публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид изложеното и на основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 8, ал. 4, т. 1 и ал. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме решение, с което да одобри проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект;
2. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки;
3. съгласувателни становища;
4. справка за отразените становища;
5. финансова обосновка;
6. съобщение за средствата за масово осведомяване;
7. мотиви към законопроекта;
8. частична предварителна оценка на въздействието на законопроекта;

9. становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ на Министерския съвет;

10. справка за съответствие с Директива 2014/24/ЕС и с Директива 2014/25/ЕС;

11. справка за съответствието с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:

(Асен Василев)